

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРНІГІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор

С.М. Шкарлет

«_____» _____ 2018 р.

ПРОГРАМА

фахового випробування вступників за освітнім ступенем «бакалавр» за спеціальністю 081 «Право» " на базі освітнього ступеня «молодший спеціаліст»

Затверджено
на засіданні Вченої ради ЧНТУ
Протокол №____
від „_____” _____ 2018 року

Голова Вченої ради ЧНТУ
_____ Шкарлет С.М.

Вчений секретар Вченої ради ЧНТУ
_____ Олійченко М.І.

Чернігів 2018

ЗМІСТ

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА	3
II. ПЕРЕЛІК РОЗДІЛІВ І ТЕМ.....	4
2.1. Перелік питань з дисципліни „Теорія держави і права”	4
2.2. Перелік питань з дисципліни „Конституційне право України”	4
2.3. Перелік питань з дисципліни „Історія держави і права України”	5
2.4. Перелік питань з дисципліни „Кримінальне право”	6
2.5. Перелік питань з дисципліни „Кримінальне процесуальне право”	8
III. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ АБИТУРІЄНТІВ.....	11
IV СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	12

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Відповідно до Умов прийому до вищих навчальних закладів України в 2018 році, затверджених наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України № 1378 від 13.10.2017 р., а також Правил прийому до Чернігівського національного технологічного університету у 2018 році, затверджених Вченою радою ЧНТУ 26 грудня 2017 р., для вступників на продовження навчання для здобуття освітнього ступеня «бакалавр» за спеціальністю 081 «Право», спеціалізацією "Кримінальна юстиція (Суд. Прокуратура. Адвокатура)" на базі раніше здобутого освітнього ступеня «молодший спеціаліст», проводяться фахові вступні випробування.

Мета конкурсних випробувань – створення рівних можливостей для вступу на навчання за спеціальністю 081 «Право» спеціалізацією "Кримінальна юстиція (Суд. Прокуратура. Адвокатура)" (освітній ступінь бакалавр) на основі перевірки теоретичних знань у галузі права та навичок їх застосування на практиці.

Програма складається з 4 розділів та інтегрує зміст програм навчальних дисциплін з різних галузей права.

У ході конкурсних вступних випробувань абітурієнти повинні продемонструвати **вміння**:

- аналізувати, тлумачити та застосовувати законодавство України з різних галузей права;
- давати кваліфіковану консультацію з питань реалізації громадянами своїх прав і свобод;
- давати оцінку юридичним фактам, вибирати різноманітні правові моделі поведінки суб`єктів, що найбільш повно відповідають їх інтересам;
- аналізувати та тлумачити юридичні норми;
- самостійно систематизувати й застосовувати знання у сфері конституційного, кримінального, кримінально-процесуального права і т.д.

Програма фахових випробувань складається з пояснювальної записки, переліку питань з навчальних дисциплін, критеріїв оцінки знань абітурієнтів та списку використаної літератури з дисциплін.

II. ПЕРЕЛІК РОЗДІЛІВ І ТЕМ

2.1. Перелік питань з дисципліни „Теорія держави і права”

Загальна характеристика основних теорій походження держави і права. Поняття і ознаки держави. Поняття функцій держави. Класифікація функцій держави. Поняття та елементи форми держави. Поняття механізму держави, його співвідношення з державним апаратом. Поняття державного апарату, його ознаки. Поняття та ознаки державного апарату. Класифікація державних органів. Право в об'єктивному та суб'єктивному сенсі. Поняття соціальних норм. Загальні риси і види соціальних норм. Основні джерела (форми) права: нормативно-правовий акт, нормативно-правовий договір, правовий звичай, правовий прецедент. Нормативно-правовий акт як основне джерело права в романо-германській правовій системі. Види нормативно-правових актів. Поняття норми права, її ознаки. Структура норми права. Гіпотеза, диспозиція, санкція норми права: їх поняття.

Поняття та риси системи права. Структура системи права. Предмет і метод правового регулювання як критерії поділу права на галузі. Поняття галузі права. Поняття інститутів права. Поняття та ознаки системи законодавства.

Поняття і завдання систематизації нормативно-правових актів. Інкорпорація. Кодифікація. Поняття та ознаки правових відносин. Поняття суб'єктів правових відносин. Юридичний зміст правовідносин. Поняття юридичного факту. Класифікація юридичних фактів. Юридична відповідальність: поняття та ознаки. Види юридичної відповідальності: конституційна, кримінальна, адміністративна, цивільно-правова, дисциплінарна, матеріальна відповідальність. Поняття реалізації норм права. Використання, виконання, додержання як форми реалізації норм права. Застосування норм права як специфічна форма їх реалізації.

Акти застосування норм права, їх ознаки та відмінність від інших видів юридичних актів.

Поняття тлумачення норм права.

Поняття та ознаки правової держави.

2.2. Перелік питань з дисципліни „Конституційне право України”

Поняття конституційного права України як галузі права. Предмет і метод конституційно-правового регулювання. Конституційно-правова норма: поняття, класифікація. Поняття та види конституційно-правових інститутів.

Конституційно-правові відносини: поняття, структура, особливості. Джерела конституційного права України як галузі права.

Конституційне закріплення форми держави. Поняття, ознаки, форма, класифікація та структура конституції. Способи прийняття та внесення змін до конституції. Поняття конституційно-правового статусу особи. Система конституційних прав, свобод і обов'язків людини і громадянина. Громадянство України: поняття, підстави набуття та припинення.

Поняття виборів, виборчого права. Типи виборчих систем. Поняття та загальна характеристика Верховної Ради України. Основи правового статусу народного депутата України. Поняття, склад, порядок формування Кабінету Міністрів України. Конституційний статус Президента України. Конституційні засади судоустрою і судочинства. Конституційний Суд України – єдиний орган конституційної юрисдикції. Система адміністративно-територіального устрою України.

2.3. Перелік питань з дисципліни „Історія держави і права України”

Наукова періодизація історії держави і права України.

Утворення і розвиток держави з центром у Києві. Теорії походження Київської Русі. Суспільний та державний лад Київської Русі. Джерела та основні риси права Київської Русі. Основні редакції "Руської Правди".

Приєднання українських земель до Великого князівства Литовського і Королівства Польського та зміна їх політико-правового становища.

Особливості суспільного устрою. Державний лад.

Судова система на українських землях у XIV – XVI ст. Судова реформа 1564-1566 рр. у Великому Князівстві Литовському.

Джерела та основні риси права Великого Князівства Литовського.

Утворення держави Речі Посполитої. Люблінська унія 1569 р. Зміни в політично-правовому становищі українських земель.

Організація реєстрового козацтва.

Державницька програма Б. Хмельницького.

Конституція Пилипа Орлика (1710 р). Кодифікація права у першій половині XVIII ст. "Права за якими судився малоросійський народ" 1743 р. Кодифікація права у другій половині XVIII ст. "Суд і розправа в правах малоросійських". "Екстракт малоросійських прав" 1767 р. "Екстракт із указів, інструкцій та установ" 1786 р.

Буржуазні реформи II половини XIX ст.

Зміни в політичному ладі України після революції 1905-1907 рр.

Соціально-економічне та політичне становище України напередодні Лютневої (1917 р.) революції. Перемога Лютневої революції. Ліквідація монархії. Початок створення в Україні нових політичних структур.

Тимчасовий уряд та його органи в Україні.

Становлення Української Народної Республіки (УНР), діяльність Центральної Ради. Основний зміст чотирьох універсалів. Конституція УНР 1918 р., її зміст і значення.

Гетьманська держава П. Скоропадського. Державне будівництво Гетьманату.

Українська Народна Республіка часів Директорії.

Становлення і розвиток Західноукраїнської Народної Республіки (ЗУНР)

Проголошення Української Радянської Республіки. Центральний Виконавчий Комітет Рад. Радянський уряд України - Народний Секретаріат. Радянське державне будівництво у грудні 1917 р. - березні 1918 р. II Всеукраїнський з'їзд Рад. ЦВК Рад України. Народний Секретаріат. Місцеві Ради. Надзвичайні органи Радянської влади. Створення радянського суду. Створення основ радянського права.

III з'їзд Рад робітничих, селянських та червоноармійських депутатів у Харкові (6-10 березня 1919 р.) - Прийняття Конституції УСРР.

Нова економічна політика та її законодавче оформлення в УСРР.

Утворення СРСР. Правові основи входження УСРР до складу Союзу РСР. Конституція СРСР 1924 р.

Кодифікація українського радянського законодавства. Законодавство Союзу РСР та його дія в УСРР.

Конституція УРСР 1937 р. та її декларативний характер. Система органів влади і управління за Конституцією.

Конституція УРСР 1978 р. та її декларативний характер. Перебудова державного апарату згідно з Конституцією.

Демократизація суспільно-політичного життя в Україні у другій половині 80-х рр. Реформа державного апарату.

Декларація про державний суверенітет УРСР від 16 липня 1990р.

Акт проголошення незалежності України від 24 серпня 1991 р.

2.4. Перелік питань з дисципліни „Кримінальне право”

Поняття кримінального права. Поняття, структура та тлумачення закону про кримінальну відповідальність. Чинність закону про кримінальну відповідальність у часі та просторі.

Кримінальна відповідальність як вид юридичної відповідальності, її поняття та ознаки. Момент виникнення та припинення кримінальної відповідальності. Підстава кримінальної відповідальності.

Структура Кримінального кодексу України. Диспозиція і санкція статей Особливої частини КК: поняття та види.

Поняття злочину у законі, його ознаки. Місце злочину в системі правопорушень. Відмежування злочинів від інших правопорушень. Класифікація злочинів за ступенем тяжкості. Її значення для кримінальної відповідальності та покарання.

Поняття складу злочину і його значення. Співвідношення понять злочину і складу злочину. Елементи та ознаки складу злочину, їх зміст і органічна єдність. Види складів злочину. Поняття об'єкта злочину та його значення. Класифікація (види) об'єктів злочину, їх значення. Види безпосереднього об'єкта. Поняття предмета злочину та його місце у структурі складу злочину. Відмінність предмета від об'єкта злочину.

Поняття об'єктивної сторони злочину, її обов'язкові та факультативні ознаки. Значення об'єктивної сторони злочину. Поняття та ознаки діяння, його види. Суспільно небезпечні наслідки як ознака об'єктивної сторони злочину: поняття, види та значення. Злочини з матеріальним та формальним складами, значення такого поділу. Причинний зв'язок у кримінальному праві та його значення. Види причинного зв'язку. Спосіб, засоби, обставини, місце, час вчинення злочину як факультативні ознаки, що характеризують об'єктивну сторону злочину, їх кримінально-правове значення.

Поняття суб'єкта злочину в кримінальному праві, його види. Фізична особа як обов'язкова ознака суб'єкта. Осудність як обов'язкова ознака суб'єкта злочину. Поняття осудності та її критерії. Поняття неосудності за кримінальним правом та її критерії. Наслідки визнання особи неосудною. Обмежена осудність, її значення. Кримінальна відповідальність за злочини, вчинені у стані сп'яніння, та її обґрунтування. Вік, з якого може наставати кримінальна відповідальність. Загальний та знижений вік кримінальної відповідальності.

Поняття суб'єктивної сторони злочину, її ознаки та значення. Поняття вини та її значення. Форми вини у кримінальному праві, їх значення для кваліфікації злочину і призначення покарання. Умисел і його види. Інтелектуальні та вольові ознаки прямого та непрямого умислу. Необережність та її види. Злочинна самовпевненість, її інтелектуальні та вольові ознаки. Відмежування від непрямого умислу. Злочинна недбалість, її об'єктивний і суб'єктивний критерії. Мотив і мета як факультативні ознаки суб'єктивної сторони складу злочину.

Поняття і види стадій вчинення злочину за КК України. Закінчений та незакінчений злочин. Момент закінчення злочинів з матеріальним та формальним складом. Незакінчений злочин, його види. Готування до злочину, його поняття та види. Відмежування готування до злочину від виявлення наміру. Замах на злочин, його поняття та види. Відмежування замаху від готування до злочину. Кримінальна відповідальність за незакінчений злочин.

Поняття співучасті, її об'єктивні та суб'єктивні ознаки. Види співучасників. Форми співучасті. Кримінальна відповідальність співучасників, її підстави та межі.

Соціальна та юридична характеристика повторності, сукупності та рецидиву злочинів. Поняття та види одиничного злочину. Повторність злочинів, її ознаки та види. Сукупність злочинів, її ознаки та види. Відмежування сукупності злочинів від одиничного злочину, повторності злочинів та конкуренції норм. Рецидив злочинів, його ознаки та види. Правові наслідки повторності, сукупності та рецидиву злочинів.

Поняття, передумови, підстави та порядок звільнення від кримінальної відповідальності. Види звільнення від кримінальної відповідальності та його наслідки.

Ознаки та мета покарання, їх визначення за Кримінальним кодексом України. Поняття, ознаки і значення системи покарань за кримінальним законом. Види покарань.

Судимість, її поняття та значення. Підстава виникнення судимості. Строк, протягом якого особа визнається такою, що має судимість. Правові наслідки судимості.

Поняття та мета примусових заходів медичного характеру. Підстави їх застосування. Особи, до яких застосовуються примусові заходи медичного характеру. Види примусових заходів медичного характеру та умови їх застосування. Примусове лікування. Підстава застосування та порядок здійснення примусового лікування. Особи, до яких застосовується примусове лікування.

2.5. Перелік питань з дисципліни „Кримінальне процесуальне право”

Кримінальне процесуальне право України. Його джерела, структура. Система кримінального процесуального права України.

Кримінальні процесуальні норми. Їх види і структура.

Кримінальна процесуальна діяльність і кримінальні процесуальні відносини. Система кримінального процесу. Стадії кримінального процесу. Завдання кримінального процесу.

Система і загальна характеристика засад кримінального провадження.

Поняття суб'єктів кримінального провадження та їх класифікація.

Здійснення правосуддя судом. Склад суду. Підсудність та її види.

Сторона обвинувачення. Прокурор та його процесуальний статус. Призначення та заміна прокурора. Органи досудового розслідування злочинів і кримінальних проступків. Керівник органу досудового розслідування та його процесуальний статус. Слідчий органу досудового розслідування та його процесуальний статус. Оперативні підрозділи та співробітники оперативних підрозділів. Їх процесуальний статус.

Сторона захисту. Підозрюваний та його процесуальний статус. Обвинувачений (підсудний) та його процесуальний статус. Виправданий, засуджений та їх процесуальний статус. Законний представник підозрюваного, обвинуваченого, його процесуальний статус. Захисник. Загальні правила участі захисника у кримінальному провадженні. Процесуальний статус захисника. Залучення захисника. Обов'язкова участь захисника. Відмова від захисника, його заміна.

Потерпілий, його залучення до провадження. Процесуальний статус потерпілого. Представник, законний представник потерпілого, його процесуальний статус.

Інші учасники кримінального провадження.

Відводи. Обставини, що виключають участь слідчого судді, судді або присяжного в кримінальному провадженні. Наслідки відводу слідчого судді, судді. Підстави для відводу прокурора, слідчого. Підстави для відводу захисника, представника. Підстави для відводу спеціаліста, перекладача, експерта, секретаря судового засідання. Заява про відвід та порядок вирішення питання про відвід.

Поняття та види доказів. Належність і допустимість/недопустимість доказів. Визнання доказів недопустимими. Преюдиція щодо допустимості доказів. Класифікація доказів: первинні та похідні, особисті та речові, прямі та непрямі, обвинувальні та виправдувальні.

Предмет доказування та його види. Предмет обвинувачення та склад злочину. Межі доказування. Поняття доказування та його структура. Версії та їх роль в процесі доказування. Збирання доказів. Перевірка доказів. Оцінка доказів. Обов'язок доказування.

Показання як вид доказів. Суб'єкти показань. Предмет показань підозрюваного, обвинуваченого (підсудного), свідка, потерпілого, експерта. Процесуальний порядок отримання показань.

Поняття та види речових доказів.

Поняття та види документів. Документ як речовий доказ. Процесуальний порядок надання документів.

Поняття висновку експерта. Залучення експерта особою та доручення про проведення експертизи слідчим суддею чи судом. Форма та зміст висновку експерта.

Поняття, значення та види заходів забезпечення кримінального провадження. Загальні правила застосування заходів забезпечення кримінального провадження.

Поняття, значення та види запобіжних заходів. Мета, підстави і обставини, що враховуються при обранні запобіжних заходів.

Поняття та види затримання без ухвали слідчого судді, суду. Поняття, підстави та порядок затримання уповноваженою службовою особою. Момент та строки затримання без ухвали слідчого судді, суду.

Поняття, значення і завдання досудового розслідування. Форми досудового розслідування. Суб'єкти досудового розслідування. Місце проведення досудового розслідування. Взаємодія органів розслідування. Строки досудового розслідування. Розгляд клопотань під час досудового розслідування. Ознайомлення з матеріалами досудового розслідування до його завершення. Недопустимість розголошення відомостей досудового розслідування.

Поняття, значення та види слідчих (розшукових) дій. Співвідношення слідчих і розшукових дій. Співвідношення слідчих (розшукових) дій та інших процесуальних дій. Загальні вимоги до проведення слідчих (розшукових) дій.

Підстави проведення експертизи. Обов'язкове проведення експертизи. Порядок залучення експерта стороною обвинувачення та стороною захисту. Отримання зразків для експертизи.

Поняття, особливості та види негласних слідчих (розшукових) дій. Негласні слідчі і негласні розшукові дії. Загальні положення про негласні слідчі (розшукові) дії, суб'єкти, уповноважені на проведення негласних слідчих (розшукових) дій.

Поняття, ознаки, значення та випадки повідомлення про підозру. Зміст, вручення та зміна повідомлення про підозру.

Підстави та порядок зупинення досудового розслідування. Розшук підозрюваного. Відновлення досудового розслідування.

Загальні положення продовження строку досудового розслідування. Поняття та форми закінчення досудового розслідування.

Підстави та порядок закриття кримінального провадження з реабілітуючих (виправдувальних), нереабілітуючих (обвинувальних) та нейтральних (процесуальних) підстав.

Відкриття матеріалів досудового розслідування іншій стороні. Підстави та порядок складання обвинувального акта, клопотання про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру. Звернення до суду з обвинувальним актом, клопотанням про застосування примусових заходів виховного, медичного характеру і надання стороні захисту його копії та копії реєстру матеріалів досудового розслідування.

III. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ АБІТУРІЄНТІВ

Фахове вступне тестування проводиться згідно з Правилами прийому до Чернігівського національного технологічного університету у 2018 році, затвердженими Вченою радою ЧНТУ 26 грудня 2017 р., з метою перевірки знань та визначення рівня фахової підготовки вступника.

Вступники, які мають диплом молодшого спеціаліста зі спеціальностей, мають можливість вступити на споріднену спеціальність бакалавра за скороченими термінами підготовки. Такі вступники зараховуються за результатами фахового випробування у вигляді тестування. Тестовий білет складається з 20 питань, правильна відповідь на кожне з яких оцінюється в 10 балів. Результати фахового вступного випробування оцінюються в балах за шкалою від 100 до 200 балів. Особи, які отримали на фаховому вступному випробуванні менше 125 балів, не допускаються до участі в конкурсі.

Конкурсний відбір проводиться на вакантні місця ліцензійного обсягу. В разі, коли на одне місце претендують декілька вступників з однаковим результатом іспиту, приймальна комісія враховує середній бал додатку до диплому молодшого спеціаліста.

IV СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. // ВВР, 1996, № 30, ст. 141 .
2. Бойко І. Держава і право Гетьманщини. Навч. посібник. – Львів, 2000.
3. Бойко І. Й. Державний лад і право Київської Русі. Текст лекцій. – Львів, 2004.
4. Грищук В.К. Кримінальне право України: Загальна частина: Навч. посіб. для студентів юрид. фак. вищ. навч. закл. – К.: Видав. Дім. „Ін Юре”, 2006. – 528с.
5. Гунчак Т. Україна в першій половині ХХ ст.: Нариси політичної історії. – К., 1993.
6. Загальна теорія держави і права: [Підручник для студентів юридичних вищих навчальних закладів]/М.В.Цвік, О.В.Петришин, Л.В.Авраменко та ін.; За ред.. д-ра юрид.наук, проф., акад.. АПрН України М.В.Цвіка, д-ра юрид.наук, проф., акад.. АПрН України О.В.Петришина. – Харків: Право, 2009. – 584 с.
7. Заруба В. М. Держава і право Київської та Галицько-Волинської Русі (Кінець VIII ст. – початок XIV ст.): Навчальний посібник. – Київ, 2007.
8. Зелена О. Поняття юридичної відповідальності: окремі проблеми // Право України. – 2002. – № 11. – С. 109 – 111.
9. Іванов В.М. Історія держави і права України. – К., 2007.
10. Історія держави і права України. – У 2 т. / За ред. В.Я. Тація, А.Й. Рогожина. – К.: Ін Юре, 2000. – Т. 1.
11. Кириченко В.М., Куракін О.М. Теорія держави і права: модульний курс: Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 264 с.
12. Конституційні акти України 1917 – 1920 рр. – К., 1992.
13. Кравченко В.В. Конституційне право України: Навчальний посібник. – Вид. 4-те, виправл. Та доповн. – К.: Атіка, 2006. – 568 с.
14. Кримінальне право України. Особлива частина: Підручник. (Ю. В. Александров, В. І. Антипов, М.В. Володько та ін.) Вид. 3-те, переробл. та допов./ За заг. ред. М. І. Мельника, В.А. Клименка.- К.: Юридична думка, 2005.- 352 с.
15. Кримінальний кодекс України: Особлива частина: Науково-практичний коментар / За ред. М. І. Бажанова, В. В. Сташиса, В. Я. Тація. — Київ— Харків: Юрінком Інтер-Право, 2003. — 516 с.
16. Кримінальний процесуальний кодекс України. Науково-практичний коментар / за загальною редакцією професорів В. Г. Гончаренка, В. Т. Нора, М. Є. Шумила. – К. : Юстініан, 2012. – 1224 с.
17. Кримінальний процесуальний кодекс України. Науково-практичний коментар / С. В. Ківалов, С. М. Міщенко, В. Ю. Захарченко. – Х. : Одісей, 2013. – 1104 с.
18. Кримінальний процесуальний кодекс України : Науково-практичний коментар : у 2 т. Том 1 / О. М. Бандурка, Є. М. Блажівський, Є. П.

- Бурдоль та ін.; за заг. ред. В. Я. Тація, В. П. Пшонки, А. В. Портнова. – Х. : Право, 2012. – 768 с.
- 19.Кримінальний процесуальний кодекс України : Науково-практичний коментар : у 2 т. Том 2 / Є. М. Блажівський, Ю. М. Грошевий, Ю. М. Дьомін та ін.; за заг. ред. В. Я. Тація, В. П. Пшонки, А. В. Портнова. – Х. : Право, 2012. – 664 с.
 - 20.Кримінальний процес : підручник / Ю. М. Грошевий, В. Я. Тацій, А. Р. Туманянц та ін. ; за ред. В. Я. Тація, Ю. М. Грошевого, О. В. Капліної, О. Г. Шило. – Х. : Право, 2013. – 824 с.
 - 21.Кримінальне процесуальне право України: навч. посіб. / [Беляєва Катерина Володимирівна та ін.]; за ред. проф. В. Г. Гончаренка та В. А. Колесника; Акад. адвокатури України. – К. : Юстініан, 2014. – 573 с.
 - 22.Кульчицький В. Державний лад і право в Галичині в другій половині ХІХ – на початку ХХ ст.. – Львів, 1965.
 - 23.Кульчицький В. С., Тищик Б. Й. Історія держави і права України. – К., 2008.
 - 24.Лазарев В.В., Липень С.В. Теория государства и права,"Спарк" Москва,1998.
 - 25.Лобойко Л. М. Кримінальний процес: Навчальний посібник / Л. М. Лобойко, О. А. Банчук. – К. : Ваіте, 2014. – 280 с.
 - 26.Лобойко Л. М. Реформування кримінально-процесуального законодавства в Україні (2006-2011 роки). Частина 1. Загальні положення і досудове провадження: монографія. – К. : Істина, 2012. – 288 с.
 - 27.Молдован А. В. Кримінальний процес України : Навч. посіб. / А. В. Молдован, С. М. Мельник . – К. : Центр учбової літератури, 2013. – 368 с.
 - 28.Музиченко П. Історія держави і права України: Навч. посіб. – К.,2000.
 - 29.Навроцький В.О. Основи кримінально-правової кваліфікації. Навчальний посібник. – К.: Юрінком Інтер, 2006. –704с.
 - 30.Нагаєвський І. Історія української державності. – К., 1992.
 - 31.Науково-практичний коментар до Кримінального кодексу України. 4-е видання / За редакцією В.Ф. Бойко та інших. - Київ. "А.С.К." 2004. - 529 с.
 - 32.Орленко В.І. Конституційне право України: посібник для підготовки до іспитів / В.І. Орленко, В.В. Орленко. – 4-е вид., стереотип. – К.: ПАЛИВОДА А.В., 2010. – 152 с.
 - 33.Погорілко В.Ф., Федоренко В.Л. Конституційне право України: Підручник / за заг. ред. В.Л. Федоренка. – 2-ге вид., переробл. і доопр. – К.: Алетра; КНТ; Центр учб. л-ри, 2010. – 432 с.
 - 34.Скакун О.Ф. Теорія держави і права: Підручник. – К.: Алеута; КНТ; ЦУЛ, 2009, 520 с.

35. Совгиря О.В., Шукліна Н.Г. Конституційне право України: Навчальний посібник. – К.: Юрінком Інтер, 2008. – 632 с.
36. Теория государства и права под редакцией Корельського В.М. и Перевалова В.Д. ИНФРА * М - Норма, Москва, 1997.
37. Теорія держави і права. Академічний курс. Київ, Юрінком Інтер, 2006.
38. Теорія держави і права: Посіб. для підготов. до іспитів / С.М.Тимченко, Р.А.Калюжний, Н.М.Пархоменко, С.М.Легуша. – 3-є вид. стереотип. – К.: Вид. ПАЛИВОДА А.В., 2007. – 176 с.
39. Терлюк І.Я. Історія держави і права України. – К., 2011.
40. Чушенко В.І., Заяць І.Я. Конституційне право України: Підручник. – К.: Видавничий Дім “Ін Юре”, 2007. – 488 с.
41. Шляхтун П.П. Конституційне право України: Підручник. – К.: “Освіта України”, 2010. – 592 с.